

BEŞERİ SİSTEMLER - I

Test - 01

Nüfus Politikaları - I

DERS UYGULAMA Föyleri

1. Nüfusun miktarına ve niteliğine yönelik alınabilecek önlemlerin tümüne "nüfus politikası" denir.

Bu politikaların asıl hedefi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nüfus artışını düşürmek
- B) Kalkınma hızını belli bir düzeyde tutmak
- C) Nüfusun sorun yaratmadan artışını sağlamak
- D) Nüfus artış hızını yükseltmek
- E) Doğal kaynak kullanımını azaltmak

2. Aşağıdaki tabloda bazı ülkelerde çocuk sayısına göre ailelere yapılan para yardımı ile annelere ücretli doğum izni süresi verilmiştir.

	1. Çocuk	2. Çocuk	3. Çocuk	Annelere Ücretli Doğum İzni Süresi
Fransa	230 avro	320 avro	540 avro	16 hafta
Almanya	184 avro	184 avro	190 avro	47 hafta
Türkiye	49 lira	49 lira	49 lira	16 hafta

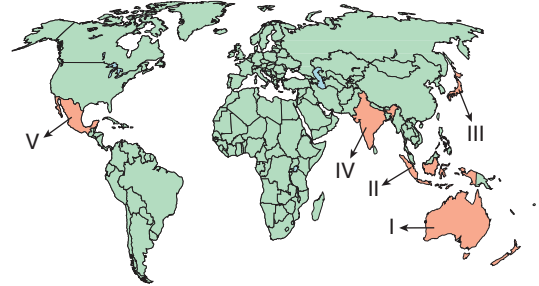
Tablodaki bilgilerden yola çıkılarak,

- I. Almanya'da yeni doğan çocukların anneleri tarafından bakılması daha fazla önemsenmektedir.
- II. Fransa'da nüfus artış hızını artırıcı politikalar uygulanmaktadır.
- III. Türkiye'de nüfusun dengeli dağılmasını sağlayan politikalar uygulanmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. Nüfus politikalarını belirleyen temel faktörler ülkelerin gelişmişlik düzeyi ve yaşam standartlarıdır.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış ülkelere hangilerinde nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikaların uygulandığı söylenebilir?

- A) I ve III
- B) I ve V
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

4. 1992-2008 yılları arasında Rusya nüfusunda azalma meydana gelmiş ve devlet tarafından bir dizi önlem alınmıştır. Bunların sonucunda nüfus artış hızı %2'ler seviyesine ulaşmış, ikinci ve üçüncü çocuğa sahip olan ailelerin oranı %30'dan %42'ye kadar yükselmiştir.

Buna göre Rusya'da aşağıdakilerden hangisi bu duruma bağlı olarak alınan önlemlerden biri değildir?

- A) Gebeliği önleyici yöntemler yaygınlaştırılmış ve bu yöntemler devletçe karşılanmaya başlanmıştır.
- B) Özel sektörde çalışan ve doğum yapan annenin maaşının %40'ı on sekiz ay boyunca devletçe karşılanmıştır.
- C) Doğumdan itibaren çocuk yardımı on sekiz aya çıkarılmıştır.
- D) Çocuk yardımı 1500 rubleden 3000 rubleye çıkarılmıştır.
- E) İki ve daha fazla çocuğu olan ailelere uzun vadeli 10 000 Amerikan doları kredi sağlanmıştır.

5. Nüfus artış hızını düşürme politikaları uygulayan ve bu alanda başarılı olan ülkelerde aşağıdakilerin hangisinde artış beklenmez?

- A) Tasarruflarda
- B) İşçi ücretlerinde
- C) Yaşlı nüfus oranında
- D) Demografik yatırımlarda
- E) Kişi başına düşen millî gelirden

6. Ülkelerin insan kaynaklarını işlevsel ve verimli hâle getirmek için hayata geçirdikleri demografik uygulamalara "nüfus politikası" denir. Yaklaşık 1960'lı yıllara kadar dünya ülkelerinin büyük bir kısmı nüfus artışını özendirici politikalar izlemiştir.

Bu durumun nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisinin bulunduğu söylenemez?

- A) Tarım faaliyetlerinde insan gücüne duyulan ihtiyacın fazla olması
- B) Hızlı gelişen sanayide iş gücü açığının oluşması
- C) Ülke savunmasında insan gücüne duyulan ihtiyacın fazla olması
- D) Sanayileşmeye bağlı olarak iç göçün hızlanması
- E) Önceki dönemlerde yaşanan savaşlarda birçok ülkenin yüksek sayıda insan kaybetmesi

7 - 8. soruları aşağıdaki tablodan yararlanarak cevaplayınız.

Aşağıda 2010-2023 yılları arasında bazı ülkelerde nüfus artış hızı verilmiştir.

Ülke	Nüfus Artış Hızı (‰)
Afganistan	28
Meksika	10
ABD	6
Çin	2
İtalya	1,3

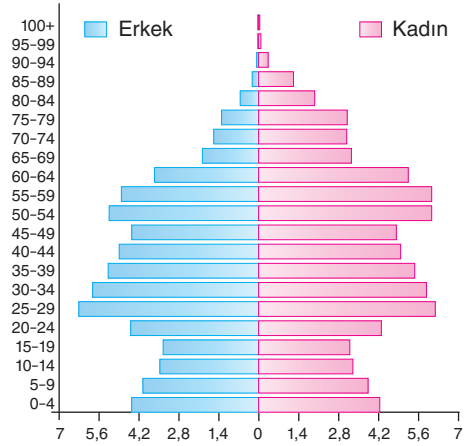
7. Bu ülkelerin hangisinde nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikaya diğerlerinden daha çok ihtiyaç vardır?

- A) Afganistan
- B) Meksika
- C) ABD
- D) Çin
- E) İtalya

8. Tablodaki ülkelerden hangisinde nüfusa bağlı yatırımlar daha fazla arttığı için tasarruflar azalır?

- A) Çin
- B) İtalya
- C) Afganistan
- D) Meksika
- E) ABD

9. Aşağıda Rusya'nın 2022 yılına ait nüfus piramidi verilmiştir.

Bu piramide bakılarak yapılan aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) 2022 yılında Rusya'nın nüfus artış hızı 2010 yılına göre fazladır.
- B) Nüfus politikası 2000'li yılların başında nüfus artış hızını azaltmaya yönelikken daha sonra artırmaya yönelik politikalar devam etmiştir.
- C) Son yıllarda çocuk nüfus oranında artmalar olmuştur.
- D) Kentlerde yaşayan erkek nüfus oranında azalmalar vardır.
- E) 80-84 yaş aralığındaki kadın nüfus oranı, erkek nüfus oranından fazladır.

1065913

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Coğrafya dersinde nüfus politikaları konusuna gelindiğinde öğretmen üç öğrenciye birer ülkeyi nüfus politikaları açısından araştırmalarını söylemiş ve öğrenciler şu raporları sunmuşlardır:

Mehmet: Doğumdan üniversite bitimine kadar yüksek miktarda çocuk yardımı ödenmektedir. Doğum yapan annelere uzun süreli ücretli izin verilmektedir.

Sinan: Mevcut nüfusun niteliklerini iyileştirmeye yönelik uygulamalar görülmektedir.

Gökhan: Yakın dönemde nüfus politikaları açısından değişim yaşanmıştır. Kanunla düzenlenmiş "tek çocuk" politikasından günümüzde vazgeçilmiştir.

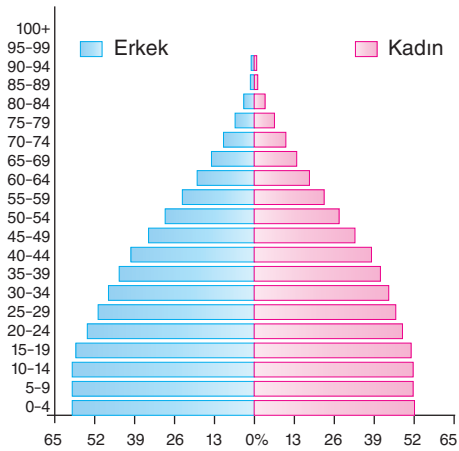
Demografik uygulamalar dikkate alındığında öğrencilerin araştırma yaptıkları ülkeler aşağıdakilerden hangileri olabilir?

	Mehmet	Sinan	Gökhan
A)	Fransa	Türkiye	Japonya
B)	Endonezya	Peru	Hindistan
C)	İngiltere	Malezya	Avustralya
D)	Almanya	Meksika	Çin
E)	Brezilya	Nijerya	İspanya

2. Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politika izleyen ülkelerdeki demografik uygulamalar arasında sayılamaz?

- A) Evlenme yaşının büyütülmesi
B) Anne ve çocuk sağlığı hizmetlerinin ücretsiz olması
C) 25 yaşına ya da üniversite eğitimi bitinceye kadar aileye çocuk yardımı yapılması
D) Temel eğitim hizmetlerinin ücretsiz olması
E) Anne ve babalara uzun süreli ücretli doğum izni verilmesi

3.

Yukarıda nüfus piramidi verilen ülkede hangi nüfus politikasının uygulanması daha doğru olur?

- A) Nüfusun ülkede dağılımını dengelemek
B) Nüfus artış hızını yükseltmek
C) Nüfus artış hızını azaltmak
D) Nüfusun niteliğini ve niceliğini düzeltmek
E) Cinsiyete göre dağılımı düzenlemek

4. I. Gelişmişlik düzeyi
II. Nüfus miktarı
III. Dinî yaklaşımlar

Yukarıdakilerden hangileri ülkelerin farklı nüfus politikaları uygulamalarını etkileyen faktörlerdendir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

5. X ülkesi nüfus artış hızını azaltmak, Y ülkesi ise nüfus artış hızını yükseltmek yönünde nüfus politikası uygulamıştır.

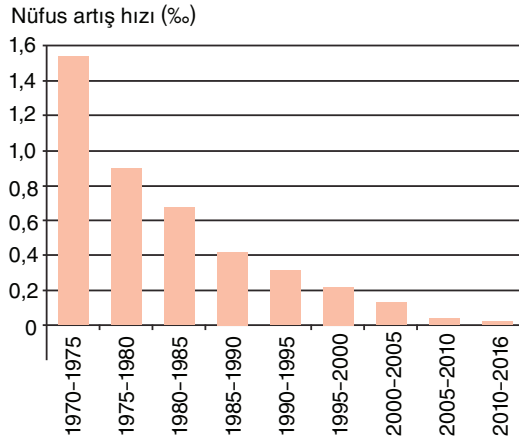
Bu ülkeler uyguladıkları nüfus politikalarında başarıya ulaşmışlarsa,

- I. X ülkesinde genç nüfus oranı azalmıştır.
II. Y ülkesinde doğum oranı artmıştır.
III. X ülkesinde yaşlı nüfus miktarı azalmıştır.
IV. Y ülkesinde ortanca yaş yükselmiştir.

yargılarından hangileri doğru olur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

6. Aşağıda Japonya'nın bazı yıllarda nüfus artış hızı grafiği verilmiştir.

Bu piramide bakılarak Japonya'da aşağıdakilerden hangisinin azaldığı söylenir?

- A) Yaşlı nüfus oranı
- B) İş gücü ihtiyacı
- C) Demografik yatırımlar
- D) Nüfusun ikiye katlanma süresi
- E) Devlet hizmetlerinin kalitesi

7. Aşağıda farklı ülkelerde nüfus politikalarına ait uygulamalara yönelik örnekler verilmiştir.

Hindistan: Bazı ailelerde üçten fazla çocuğu olanlara zorunlu kısırlaştırma uygulanmıştır.

Japonya: 1948'de ülkede aile planlaması programı başlamıştır.

Rusya: 2007'den sonra iki ve daha fazla çocuklu ailelere 10 000 ABD doları kredi sağlanmıştır.

Endonezya: Göç programı belirleyerek nüfusun bir kısmını yerleşmelerin çok az olduğu adalara yerleştirmeye çalışmıştır.

Çin: 2012 yılından sonra uyguladığı tek çocuk politikasını kaldırmıştır.

Bu ülkelerden hangisinin nüfus politikası, nüfus artış hızını değiştirmeye yönelik değildir?

- A) Hindistan
- B) Japonya
- C) Rusya
- D) Endonezya
- E) Çin

8. Ülkelerin nüfus politikaları; artış hızını azaltma, artış hızını yükseltme ile koruma ve nitelik yönünden geliştirme şeklinde üçe ayrılır.

Buna göre aşağıdaki ülkelerin nüfus politikaları ikişerli gruplar şeklinde sınıflandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) Güney Kore
- B) Somali
- C) Fransa
- D) Meksika
- E) Hindistan

9. Bazı ülkelerde nüfus artış hızının çok düşük olması veya nüfusun artmaması;

- I. iş gücü açığı,
- II. çevre kirliliği,
- III. savunma zafiyeti

sorunlarından hangilerini de beraberinde getirebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

1065914

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
2	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
3	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
4	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
5	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
6	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
7	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
8	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
9	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
10	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
11	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
12	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
13	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
14	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
15	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
16	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
17	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
18	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
19	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)
20	1 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E)

1. Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi boyunca ekonomik, sosyal ve siyasi yapıda meydana gelen değişimlere bağlı olarak nüfus politikaları da değişmiştir.

Aşağıdaki nüfus uygulamalarından hangisinin 1923-1963 döneminde yapıldığı söylenemez?

- A) Resmî evlilik yaşının düşürülmesi
- B) Gebelik önleyici araçların ithalatının serbest bırakılması
- C) Belirli sayıdan fazla çocuğu olan ailelerin bazı vergilerden muaf tutulması
- D) Altıdan fazla çocuğu olan annelerin altınla ödüllendirilmesi
- E) Yurt dışından ülkeye göçün özendirilmesine yönelik uygulamalar yapılması

2. Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi boyunca nüfus politikalarında zaman zaman değişikliğe gidilmesi;

- I. sosyal ve ekonomik yapının değişmesi,
- II. teknolojik ve ekonomik gelişmelerin nüfus olgusuna bakış açısını değiştirmesi,
- III. ülkenin yoğun dış göç alması

faktörlerinden hangileriyle ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

3. Türkiye'de nüfus politikaları açısından iki dönem söz konusudur. 1963 yılına kadar nüfus artışını özendirici politikalar, 1963'ten sonra ise aile planlamasına yönelik politikalar uygulanmıştır.

Nüfus politikalarındaki bu değişiklik üzerinde aşağıdaki faktörlerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

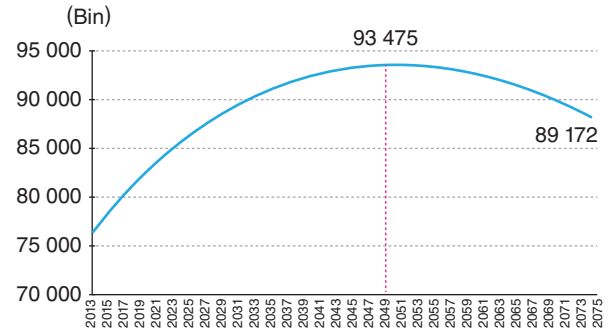
- A) Nüfus artış hızının ekonomik kalkınma hızından yüksek olması
- B) Tarımda makine kullanımının yaygınlaşmaya başlamasıyla kaba iş gücüne duyulan gereksinimin azalması
- C) Birim alana düşen insan sayısının artmasıyla ülkenin taşıma kapasitesinin üstüne çıkması
- D) Askerî gücün nüfustan çok silah ve teknolojiye dayandığı görüşünün yaygınlaşması
- E) Hızlı nüfus artışının kalkınma hızını düşürmesi

4. Türkiye'de 2014 yılından sonra, doğum yapan annelere çocuk sayısına göre maddi destek verilmesi, çalışan annelerin çalışma sürelerinin kısaltılması ve bakıcı yardımı yapılması gibi yasal düzenlemeler getirilmiştir.

Bu yasal düzenlemelerin amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Doğum oranlarını artırmak
- B) İstihdam edilen erkek sayısını artırmak
- C) Nüfusun kentlerde yoğunlaşmasını önlemek
- D) 65 yaş üstündeki nüfusun sağlık harcamalarını azaltmak
- E) Nüfusun niteliğini ve niceliği düzeltmek

5. Aşağıdaki grafikte TÜİK tarafından hazırlanmış Türkiye'nin 2013-2022 yılları arasındaki nüfusu ve 2075 yılına kadar gerçekleşmesi beklenen tahmini nüfusu verilmiştir.

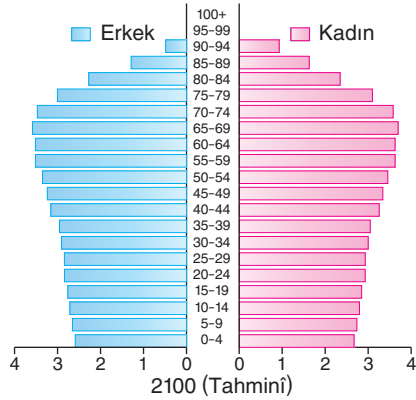
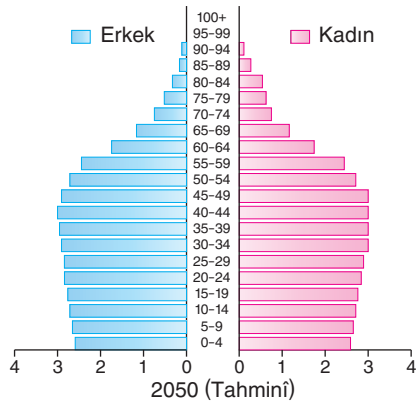
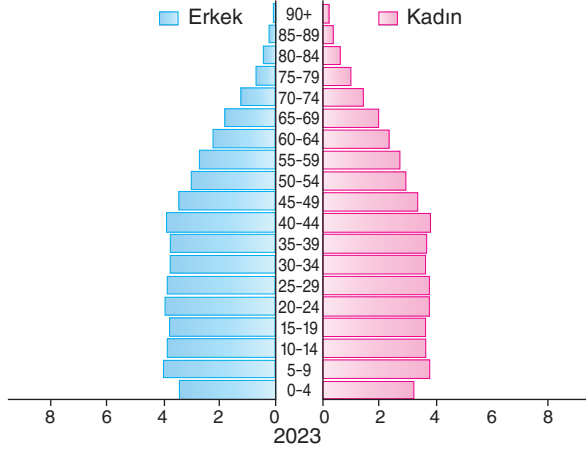
Bu grafikteki verilerden yararlanılarak,

- I. Ülke içinde nüfusun dağılışındaki dengesizlik artacaktır.
- II. 2049'dan sonra Türkiye'de nüfus artış hızı azalma eğiliminde olacaktır.
- III. 2050'li yıllardan sonra nüfus azalma eğilimine girecektir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Aşağıda Türkiye'nin 2023 ve 2050 ile 2100 (tahmini) yıllarına ait nüfus piramitleri verilmiştir.

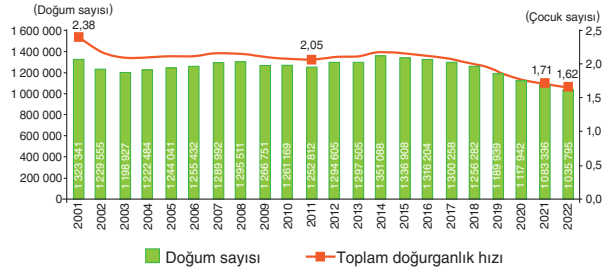
2100 yılındaki nüfus projeksiyonlarındaki tahmin gerçekleşirse Türkiye'de;

- nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikaların devreye girmesi,
- ortanca yaşın düşmesi,
- sosyal güvenlik sisteminde sürdürülebilirlik sorunlarının yaşanması

durumlarından hangileri gerçekleşebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. Aşağıdaki grafikte Türkiye'de 2001-2022 yılları arasındaki toplam doğum sayısı ve doğurganlık hızı verilmiştir.

Son yıllardaki doğum sayısındaki değişimin devam etmesi durumunda ortaya çıkacak sorunların çözülmesi için;

- çocuk yardımlarının artırılması,
- ücretli doğum izni süresinin artırılması,
- çocuk sahibi olan kadınların çalışma koşullarının iyileştirilmesi,
- aile planlamasına geçilmesi

uygulamalarından hangilerinin başlatılması gerekir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) I, II ve III E) II, III ve IV

8. Türkiye'de aşağıdaki özelliklerden en çok hangisine bakılarak nüfus projeksiyonları hazırlanır?

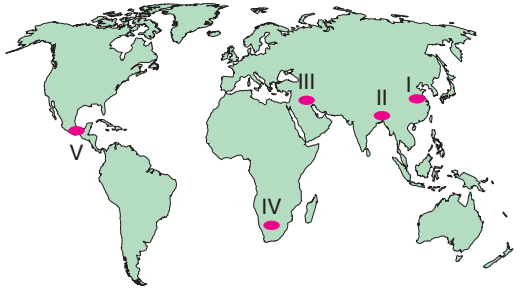
- Doğurganlık hızı
- Kent nüfusu
- Okuryazarlık oranı
- İşsizlik oranı
- Göç hareketleri

1065915

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1	A B C D E
2	A B C D E
3	A B C D E
4	A B C D E
5	A B C D E
6	A B C D E
7	A B C D E
8	A B C D E
9	A B C D E
10	A B C D E
11	A B C D E
12	A B C D E
13	A B C D E
14	A B C D E
15	A B C D E
16	A B C D E
17	A B C D E
18	A B C D E
19	A B C D E
20	A B C D E

1. Günümüzden 10 bin yıl önce insanın bitki ve hayvanları kültüre alması ile ilk yerleşmeler kurulmuştur.

Haritada numaralanmış alanların hangisi bu yerleşmelerin kurulduğu yerlerden biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Geçmişte insanların yaptığı ekonomik faaliyetler kısıtlıydı. Teknolojinin gelişmesi, doğal kaynakların keşfi ve işletilmesi, nüfusun ve ihtiyaçların artması hızlı bir şehirleşmeyi beraberinde getirmiştir.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi şehirlerin nüfusu ve fonksiyonları üzerinde daha köklü değişimlere neden olmuştur?

- A) Tarımın başlaması
B) Madenlerin keşfi
C) Yazının bulunması
D) Sanayi devrimi
E) Ticaretin başlaması

3. Sanayi kuruluşlarının yer aldığı şehirlerin nüfuslarının sürekli arttığı görülür. Sanayi, şehrin sosyal ve kültürel yapısını önemli ölçüde değiştirir.

Bu duruma aşağıdaki şehirlerden hangisi örnek gösterilemez?

- A) Oxford B) Düsseldorf
C) Dortmund D) Manchester
E) Essen

4. Aşağıdakilerden hangisi New York, Hong Kong, Shanghai, Paris ve Londra'nın ticaret şehirleri olarak gelişmesinde etkili olan en önemli faktördür?

- A) Orta kuşakta bulunmaları
B) Ulaşım hatlarının gelişmiş olması
C) Zengin yer altı kaynaklarına sahip olmaları
D) Kuzey Yarım Küre'de yer almaları
E) Kültürel faaliyetlerin ön planda olması

5. Bir şehrin gelişmesinde ve çevresiyle sürekli etkileşim hâlinde bulunmasında farklı fonksiyonlar etkili olur.

Buna göre aşağıdaki şehirlerden hangisinin gelişmesinde liman faaliyetlerinin etkili olduğu söylenemez?

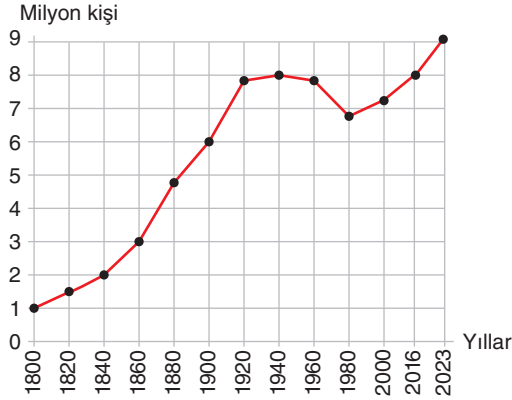
- A) Marsilya B) İstanbul
C) Amsterdam D) Londra
E) Moskova

6. Sanayi alanında meydana gelen gelişmeler kentlerin yapısında önemli değişimlere neden olur.

Aşağıdaki şehirlerin hangisinde bu değişimin daha az gerçekleştiği söylenebilir?

- A) Tokyo B) Essen C) İstanbul
D) Şam E) Detroit

7. Aşağıda Londra'nın 1800 ile 2023 yılları arasındaki nüfus değişim grafiği verilmiştir.

Nüfus değişimiyle ilgili,

- Sanayi devrimi sonrasında hızlı bir nüfus artışı gerçekleşmiştir.
- II. Dünya Savaşı sonrası nüfusta azalma yaşanmıştır.
- Nüfus değişimi daha çok dış göçlerle gerçekleşmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. İpek Yolu'nun dünyanın en önemli ticaret rotası olduğu dönemde, bu rota üzerinde yer alan şehirler önemli ticaret merkezleri durumundaydı.

Aşağıdakilerden hangisi bu şehirlerden biri değildir?

- A) Bağdat B) Semerkant
C) Londra D) Buhara
E) İstanbul

9. Dinî bakımdan kutsal mekânlara sahip şehirlerin gelişiminde bu mekânlar önemli rol oynar.

Aşağıdaki şehirlerden hangisinin bu özelliğe sahip olduğu söylenemez?

- A) Lhasa B) Mekke C) Atina
D) Roma E) Kudüs

- 10.

Nüfusu 10 Milyondan Fazla Olan Şehirler

■ 1950 ★ 1975 ▲ 2000

Haritaya göre nüfusu 10 milyonu geçen şehir sayısı aşağıdaki kıtaların hangisinde daha fazladır?

- A) Avrupa B) Kuzey Amerika
C) Afrika D) Güney Amerika
E) Asya

11. Aşağıdaki şehir ve yaygın olan ekonomik fonksiyon eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Kırcaali - Tarım
B) Kerkük - Maden
C) Salamanca - Kültür
D) Brüksel - Askerî
E) Hamburg - Maden

1065916

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. I. Nüfus miktarı az olan şehirlerdir.
II. Daha çok tarım ve tarıma dayalı sanayi faaliyetleri ön plandadır.
III. Şehirde meydana gelen toplumsal, ekonomik ve siyasal olaylar daha çok ülkeyi ya da yakın çevresini etkiler.

Yukarıda verilenlerden hangileri yerel etkiye sahip olan şehirlerin özellikleri arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. Ülkelerin başkentleri, yönetim merkezi olmaları yanında çeşitli ülke konsolosluk ve elçiliklerine ev sahipliği yapmaları bakımından da önemlidir. Dolayısıyla birçok başkent, ülkenin uluslararası konumuna da bağlı olarak küresel etkiye sahiptir.

Buna göre aşağıdaki başkentlerden hangisinin küresel etkiye sahip olduğu söylenemez?

- A) Berlin B) Londra C) Washington
D) Hartum E) Paris

3. Bir şehrin etki alanının küresel olması üzerinde;
- tarihî periyodunun uzun olması,
 - siyasi merkez olması,
 - turizm faaliyetinin gelişmiş olması,
 - dinî fonksiyonunun olması,
 - bulunduğu ülkenin dünya siyaseti ve ekonomisinde önemli bir yer tutması

gibi faktörler etkilidir.

Aşağıdaki şehirlerden hangisinin etki alanının küresel olması üzerinde bu faktörlerin tamamı etkili olmuştur?

- A) Marsilya B) Roma
C) New York D) Kudüs
E) Oxford

4. Şehrsel fonksiyonlar, şehirleri çevrelerine göre bir cazibe merkezi hâline getiren önemli unsurlardır. Bundan dolayı şehirler, çevrelerindeki nüfusu kendine çeken bir özelliğe sahiptir.

Bu durum;

- I. etki alanının genişlemesi,
II. faaliyet çeşitliliğinin artması,
III. hizmet çeşitliliğinin artması

sonuçlarından hangilerine yol açar?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

5. **New York'un küresel etkiye sahip olması üzerinde aşağıdaki faktörlerden hangisinin etkisi olmamıştır?**

- A) Birleşmiş Milletler'in merkezinin bulunması
B) Küresel şirketlerin merkezlerinin bulunması
C) Uluslararası organizasyonlarda görev alan sivil toplum kuruluşlarının bulunması
D) ABD'nin en önemli borsası olan New York Borsasının (Wall Street) şehirde bulunması
E) Yüz ölçümünün büyük olması

6. Bazı şehirlerde meydana gelen toplumsal, ekonomik ve siyasal olaylardan herhangi biri daha çok o ülkeyi ya da yakın çevresindeki ülkeleri etkiler.

Aşağıdakilerden hangisi bu şehirlere örnek gösterilemez?

- A) Mexico City B) Tahran
C) Wellington D) Kiev
E) Kadirli

7. Aşağıdaki haritada beş şehir gösterilmiş ve altta da bu şehirlerin dördüne ait bilgiler verilmiştir.

- İdari merkez olan şehirde Saint Paul Katedrali, Buckingham Sarayı gibi önemli turistik mekanlar bulunur.
- Gelişmiş sanayi, ticaret ve ulaşım ağı ile ülkesinin hem idari hem ekonomik merkezidir.
- 38 milyonluk nüfusu ile dünyanın en kalabalık şehridir.
- Nüfusu 10 milyonu geçen Nijerya'nın en büyük şehridir.

Buna göre haritada gösterilen şehirlerden hangisine ait bilgiye yer verilmemiştir?

- A) Sydney B) Londra C) Mexico City
D) Tokyo E) Lagos

8. New York ile ilgili aşağıda bazı özellikler verilmiştir.

- Nüfusu yaklaşık 21 milyondur.
- Atlas Okyanusu kıyısındadır.
- Dünyanın en önemli finans merkezidir.
- Eğitim ve kültür faaliyetleri yoğunlaşmıştır.
- Ticaret ve liman işlevleri ön plandadır.

Bu özelliklerden hangisi şehrin küresel etkiye sahip olmasında etkili değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Dünya üzerinde değişik özelliklere sahip pek çok şehir bulunmaktadır. Ancak bazı şehirler konumu, hinterlandı ve fonksiyonları sonucunda oldukça gelişmiş ve dünya-daki sayılı şehirler arasında yerini almıştır. Bu özellikleri ile de küreselleşen ekonominin ve diğer bazı faaliyetlerin kontrol merkezleri hâline gelmiştir.

Buna göre aşağıdaki şehirlerden hangisi küreselleşen ekonominin kontrol merkezi konumundadır?

- A) Paris B) Londra C) New York
D) Washington E) Berlin

10. Dünyayı bir havuza, şehirleri de havuza atılmış farklı boyutlardaki taşlara benzetirsek şehirlerin dünyadaki etkilerini daha kolay anlayabiliriz. Bazı şehirler özellikleriyle tıpkı küçük taş örneğinde olduğu gibi dar bir alanı etkilerken bazı şehirler havuza atılan ve havuzun tamamına yakını etkileyen iri taşlar gibidir.

Bu etkinin oluşmasında şehirlerin;

- bulunduğu ülkenin dünyadaki etkinliği,
- önemli bir fonksiyona sahip olması,
- sahip olduğu coğrafi koordinat

özelliklerinden hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

1065917

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Nüfusu 50 000’in altındaki şehirlerin üye olabileceği belediyeler birliğidir. Sakin şehir (Cittaslow) olarak tanımlanır. Citta İtalyanca şehir, slow ise İngilizce’de yavaş anlamına gelmektedir.

Buna göre Türkiye’de aşağıdaki şehirlerden hangisi bu birliğe üye değildir?

- A) Akkaya (Muğla)
B) Seferihisar (İzmir)
C) Fethiye (Muğla)
D) Eğirdir (Isparta)
E) Gökçeada (Çanakkale)

2. • Okul, cami, otlak, yaylak, baltalık orman gibi ortak malları bulunan, toplu ya da dağınık oturan insanların bahçe ve tarlalarıyla birlikte oluşturduğu yerleşmedir.
• Genelde nüfusu 2 binden azdır.
• Ülkemizdeki en küçük idari birimdir.

Bazı özellikleri belirtilen bu yerleşme türü aşağıdaki-lerden hangisidir?

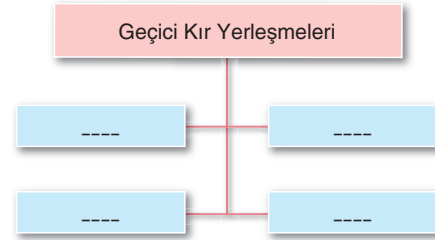
- A) Kasaba B) Şehir C) Köy
D) Mezra E) Çiftlik

3. I. Genellikle birkaç evden oluşan köye bağlı yerleşmelerdir.
II. Genellikle tarım ve hayvancılık faaliyetleri yürütülür.
III. Şehirleşme oranının yüksek olduğu bölgelerde daha yaygındır.

Yukarıda köy altı yerleşmeleri ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

4.

Bu kavram haritasında boş bırakılan kutulara aşağıdakilerden hangisi yazılırsa bilgi yanlış yapılmış olur?

- A) Mezra B) Yayla C) Oba
D) Kom E) Dam

5. • Sürekli olan köy altı yerleşmelerinden biridir.
• Geniş tarım arazilerinin bulunduğu alanda tarım faaliyetleriyle birlikte hayvancılığın da yapıldığı yerleşmelerdir.
• Akdeniz, Ege ve Trakya’da yaygındır.

Bazı özellikleri verilen bu köy altı yerleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çiftlik B) Mezra C) Kom
D) Yayla E) Ağıl

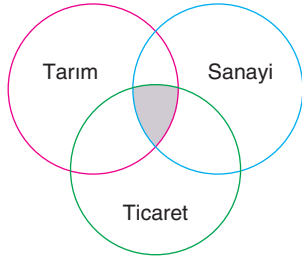
6. Çiftlikler büyük tarım ve hayvancılık işletmeleridir. Genellikle düz arazilerde bir tarım arazisi ve otlaklar ile mesken ve depo olarak kullanılan yapılardan oluşur.

Buna göre aşağıda verilen merkezlerin hangilerinde çiftliklere rastlanma ihtimali daha azdır?

- A) Edirne B) Konya C) Adana
D) Rize E) Diyarbakır

1. I. Altyapı hizmetleri gelişmiştir.
II. Temel ekonomik etkinlik, genellikle tarım ve hayvancılıktır.
III. Genellikle bireyler arasındaki iş bölümü belirgindir.
- Yukarıda Türkiye’deki kentsel yerleşmelerin genel özellikleri ile ilgili verilen ifadelerden hangileri doğrudur?**
- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Aşağıdaki şemada bazı şehirlerin fonksiyonları verilmiştir.

Buna göre boyalı olan alandaki şehirlere aşağıdaki-lerden hangisi örnek olarak verilebilir?

- A) İzmir B) İstanbul C) Artvin
D) Sivas E) Muğla

3. I. Sanayinin gelişmiş olması
II. İkliminin ılıman olması
III. Ulaşımın elverişli olması

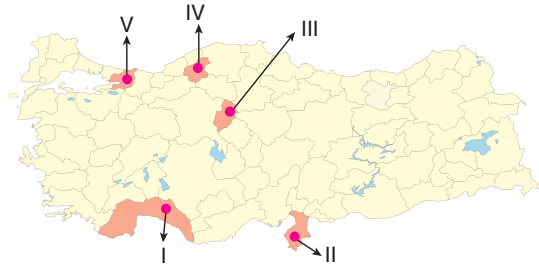
Yukarıda verilenlerden hangileri İstanbul’un Türkiye’nin en büyük ticaret şehri olmasında etkili olan faktörlerdir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

4. Aşağıda şehirler ve fonksiyonlarıyla ilgili eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Salihli - Tarım
B) Kayseri - Ticaret
C) Samsun - Liman
D) Muğla - Ulaşım
E) Çorlu - Askerî

5.

Yukarıdaki haritada numaralanmış illerin merkez ilçelerinin hangilerinde sanayi fonksiyonu ön planda değildir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

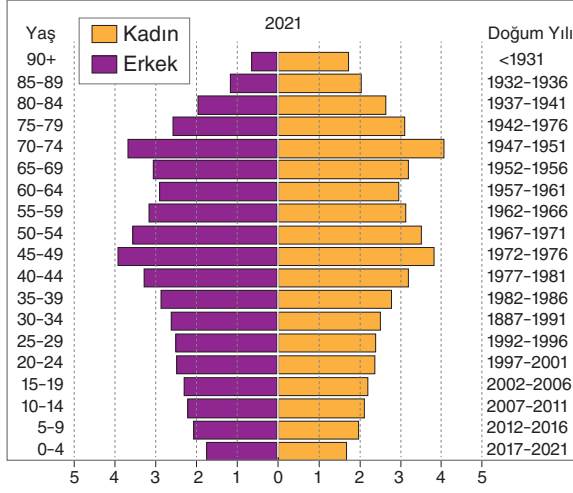
6. Aşağıda bazı şehirlerle ilgili özellikler verilmiştir.

- Adana, Çukurova’nın kuzeyinde yer alır.
- İzmir geniş bir hinterlanda sahiptir.
- Bakanlıklar, yabancı ülke temsilcilikleri ve genel müdürlükler Ankara’da bulunmaktadır.
- Antalya pek çok doğal ve tarihî varlığa sahiptir.

Buna göre şehirlerin bu özelliklerinin aşağıdaki fonksiyonlardan hangisinin gelişmesinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Maden B) Turizm C) Ticaret
D) Tarım E) İdari

1. Aşağıda Japonya'nın 2021 yılındaki nüfus piramidi verilmiştir.

Nüfus piramidi incelendiğinde piramitte,

- 1947 - 1951 yılları arasında doğum oranları yüksektir.
- Yüz yıllık süreçte farklı nüfus politikaları uygulanmıştır.
- Günümüzde nüfus artış hızını azaltıcı politikalar uygulanmaktadır.

yargılarından hangilerini destekleyecek bilgiler olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi sakin şehirler birliğine üye olabilmek için gerekli şartlardan biri değildir?

- Nüfusun 50 000'den az olması
- Kalkınmanın şehrin özgün yapısına bağlı olması
- Mimarisinin, kültürel değerlerinin ve gastronomik özelliklerinin korunmuş olması
- Yerel yaşam tarzının içselleşmiş olması ve misafirlerle paylaşılabilmesi
- Deniz kenarında olması ve deniz kültürünün yerleşmiş olması

3. Cumhuriyet tarihi boyunca ülkemizde farklı nüfus politikaları uygulanmıştır. 2005 sonrasında devlet kademelerince nüfus artış hızının artması gerektiğine yönelik söylemler geliştirilmiştir.

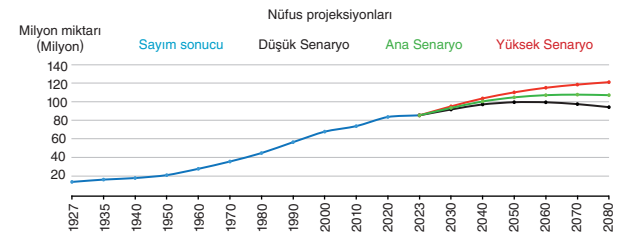
Bu söylemlerin geliştirilmesinde;

- nüfus artış hızının %15'lerin altına düşmesi,
- doğurganlık hızının 2,09 seviyelerine düşmesi,
- nüfusun yaşlanacağı ve dinamizmini kaybedeceği endişesi

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

- *4. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin 1927-2023 yılları arasındaki nüfus miktarı ile üç farklı senaryoya göre günümüzden 2080 yılına kadar tahmini nüfus miktarları verilmiştir.

Oluşturulan senaryolarla ilgili,

- Tüm senaryolarda 2050'ye kadar nüfus artacaktır.
- Ana senaryodaki nüfus artış hızı diğer senaryolara göre daha fazladır.
- Düşük senaryoda nüfus dinamizmini kaybedecektir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III